

DUIN

JAARGANG 27, NR. 1
MAART 2004

ISSN - 0168-7948

REDACTIE

BAS ARENS
PETER VAN DEN BERG
MARTIN DE JONGE
CATHELIJN SCHILDER

HOOFDREDACTEUR

MARJA ZANDBERG

VORMGEVING

RENÉ LENNAERTS, AMSTERDAM

PRE-PRESS EN DRUK

SALLAND DE LANGE, DEVENTER

REDACTIE-ADRES

DUIN, POSTBUS 664
2300 AR LEIDEN
TEL. 071-5160490
FAX. 071-5160499
E-MAIL: STICHTING@DUINBEHOUD.NL
WWW.DUINBEHOUD.NL

BEZOEKADRES

STATIONSWEG 12, LEIDEN

LOSSE NUMMERS

€ 6,- (THEMANUMMERS € 7,-)

ABONNEMENT

BESCHERMHEER-VROUWE VANAF € 50,-
65+ € 14,-
PARTICULIEREN € 18,-
INSTELLINGEN € 31,-

BETALINGEN

GIRO 35 05 200 TEN NAME VAN
STICHTING DUINBEHOUD TE LEIDEN

ADVERTENTIES

ALL-ROUND MEDIA SERVICES
TEL. 023-5245336
E-MAIL: AMEDIA@XS4ALL.NL

© STICHTING DUINBEHOUD

STICHTING DUINBEHOUD IS LID VAN DE VERENIGING
KUST EN ZEE. KUK OP WWW.KUSTENZEE.NL

*Bij de voorkant:
Gereactiveerd paraboolduin in de
Kemmerduinen
(foto: Leon Terlouw).*

*Dit tijdschrift wordt gedrukt op
cyclus-papier (100% recycling).*

3 DE WARME DROGER ZOMER VAN 2003
ANTJE EHRENBURG

6 FAZANTENJACHT (2)
GERRIT JAN DE BRUYN

8 HET DUINGEVOEL VAN HELIAS UDO DE HAES
RON RANZIEN

10 150 JAAR DRINKWATER VOOR AMSTERDAM
MARC JANSSEN EN LUC GEELEN

14 VAN DUUR BETAALDE NAAR DUURZAME VIS
CHRISTIEN ABSIL

**16 GROTE NATUURHERSTELPROJECTEN NABIJ HET
VOGELMEER**
LEON TERLOUW, RIENK SLINGS EN
WOUT TE BOEKHORST

18 DUINKRANT

20 DUINLEVEN
Vroegeling
PETER VAN DEN BERG

*Wilt u **donateur** worden van Stichting Duinbehoud of een
abonnement op het tijdschrift DUIN? Bel dan tijdens kantooruren
naar 071-5160490 of e-mail naar: stichting@duinbehoud.nl*

***Opzeggingen** van het abonnement graag schriftelijk vóór
1 november van het lopende jaar indienen. Als na 1 november van
het lopende jaar wordt opgezegd, loopt het abonnement tot en met
31 december van het volgende jaar.*

Vroegeling

Het is droog in de duinen. Heel erg droog. Al eeuwen lang. Niet altijd, maar vooral in de zomer. Niet overal, maar op veel plaatsen. Het grofkorrelige zand houdt dan ook niet al te best water vast. Toch groeien er ook op die droge plaatsen vaak nog planten. Bijvoorbeeld dauwbramen. Vermoedelijk hebben die lange wortels om diep uit de bodem water te kunnen wegzuigen. Vermoedelijk gaan ze ook heel zuinig met dat water om.

Maar er leven ook planten met korte wortels. Vetplantjes bijvoorbeeld, zoals de muurpeper met zijn heldergele, vijfpuntige bloemen. De vroegeling heeft weer iets anders ontdekt om in leven te blijven: die bloeit al in het vroege voorjaar, en als de zon hoog aan de hemel brandt, resteert er niets dan een verdroogd plantje. Maar daaronder is zijn zaad te vinden. Zo komt hij de zomer door. Het kandelaartje, Deens lepelblad, zandhoornbloem en zanddoddegras en nog enkele kleine, vroege bloeiers overzomereren ook zo. Ze worden winterannuellen genoemd. Het zaad kiemt in de herfst. De vroegeling heeft kleine witte bloempjes met vier kroonblaadjes. Het lijken er acht te zijn, doordat de kroonblaadjes een spleetje bezitten. Ze doen voornamelijk aan zelfbestuiving, want in het vroege voorjaar zijn er minder insecten die bovendien afhankelijk zijn van de schaarse warmere dagen. Al die winterannuellen hebben daarom kleine, weinig opvallende, vaak witte bloemen. Een leuk kleurtje voor de bijtjes, kevertjes en zweefvliegjes is niet nodig. Onopvallend dus, maar heeft u eenmaal een plantje ontdekt met schijnbaar acht witte bloemblaadjes, dan ziet u ze meteen overal eromheen in duizendvoud staan.

